

EXPUNERE DE MOTIVE

Deșeurile reprezintă una dintre cele mai acute probleme legate de protecția mediului. Unitățile economice pot valorifica deșeurile proprii, prin tratare sau reciclare, fiind dirijate spre o instalație de tratare pentru diminuarea gradului de pericolozitate sau spre un incinerator în vederea reducerii volumului. Deșeurile nevalorificate sunt, în general, depozitate. Activitățile de gestionare a deșeurilor pot prezenta un risc potențial pentru mediu, întrucât diferitele metode de gestionare implică emisia în mediu unor poluanți. Gestionarea neadecvată a deșeurilor conduce la numeroase cazuri de contaminare a aerului, solului sau apei, amenințând grav sănătatea umană.

Strategia gestionării deșeurilor ia în considerare următoarele principii esențiale:

- Principiul prevenirii la sursă;
- Principiul “Poluatorul plătește”, potrivit caruia costurile legate de gestionarea deșeurilor sunt suportate de către generatorii de deșeuri;
- Principiul precauției, astfel încât măsurile și acțiunile întreprinse să anticipeze efectele negative asupra mediului;
- Principiul proximității, conform caruia deșeurile vor fi gestionate aproape de sursa de generare.

Toate măsurile, posibil de a fi luate pentru gestionarea adecvată a deșeurilor, au în vedere următoarele opțiuni, în ordinea descrescătoare a priorității:

- Prevenirea apariției deșeurilor;
- Reducerea cantităților de deșeuri;
- Valorificarea deșeurilor;
- Eliminarea deșeurilor.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor iau în considerare următoarele opțiuni pentru politica de mediu:

- Prevenirea generării și reducerea cantităților de deșeuri prin reproiectarea produsului; reconsiderarea procesului tehnologic; înlocuirea unor materii prime; introducerea de restricții privind unele produse și ambalaje;
- Valorificarea materialelor prin colectare separată în funcție de tipul deșeurilor, utilizarea celor mai bune tehnici disponibile în procesele tehnologice, etc.;

- Elaborarea planurilor de gestionare integrată a deșeurilor în unitatea economică, precum și pe plan local, regional și național;
- Impunerea anumitor restricții pentru depozitarea deșeurilor, utilizarea celor mai bune tehnici de tratare a deșeurilor, impunerea de valori limită pentru emisiile rezultate din incinerarea deșeurilor, obligativitatea monitorizării depozitelor de deșeur;
- Respectarea legislației europene în domeniu în vederea reducerii transportului trans-frontalier de deșeuri periculoase;
- Respectarea tuturor reglementărilor privind gestionarea deșeurilor.

Pentru a reduce impactul cauzat de deșeuri asupra mediului este necesar ca legislația să încurajeze reducerea generării de deșeuri la sursă și valorificarea acestora. De asemenea, este necesar ca reglementările specifice să asigure cadrul necesar pentru gestionarea deșeurilor în condiții de siguranță pentru mediu și pentru sănătatea umană, rezolvând și unele probleme în activitatea economică, în condiții de rentabilitate ridicată în comparație cu alte resurse.

În acest context, în 2003, industria metalurgică (CAEN 27) a generat circa 5,3 milioane tone deșeuri, reprezentând peste 17% din cantitatea totală de deșeuri rezultate din activitatea economică. Din acestea au fost valorificate 3,1 milioane tone, respectiv 58%.

Agenții economici care nu intră sub incidența cerințelor Directivei IPPC vor trebui să se conformeze cerințelor Directivei nr. 1999/31/EC privind depozitarea deșeurilor, până în anul 2007, altfel încât depozitele proprii de deșeuri să-și înceteze activitatea și unitățile să realizeze închiderea și reabilitarea zonei. Costurile de închidere și reabilitare vor fi suportate de agenții economici, care au în proprietate sau în administrare acele depozite.

În prezent, în România sunt înregistrate **116** depozite pentru deșeuri industriale nepericuloase, din care **20** sunt halde de zgură și cenușă.

Printre cele mai extinse depozite industriale nepericuloase se numără:

- *haldele de zgură și cenușă de la Electrocentrale Turceni (360 ha);*
- *haldele de zgură și cenușă de la CET I și II Ișalnița (300 ha);*
- *halda de zgură și cenușă de la Electrocentrale Rovinari (130 ha);*
- *halda de zgură și cenușă de la Electrocentrale Craiova (120 ha);*
- *halda de zgură de la ISPAT SIDEX SA Galați (111 ha);*

- *halda de zgură și cenușă de la Electrocentrale Mintia Deva (101 ha);*

În prezent, haldele de zgură din industria metalurgiei feroase ocupa o suprafața de peste **300 ha și conțin peste 100 milioane tone deșeuri, îndeosebi zguri.**

Deșeurile, dar mai ales cele industriale, constituie surse de risc pentru sănătate și mediu datorită conținutului lor în substanțe toxice precum metale grele (plumb, cadmiu, crom, fier, mangan, arseniu, etc.), solvenți, uleiuri uzate.

Impactul negativ determinat de depozitele de deșeuri industriale din industria metalurgiei feroase se poate cuantifica asupra factorilor de mediu: aer, ape de suprafață și subterană, sol, biodiversitate.

Scoaterea din circuitul natural sau economic a terenurilor pentru depozitele de deșeuri se întinde pe durata amenajării, exploatării, refacerii ecologice și postmonitorizării, ceea ce implică un impact deosebit asupra tuturor factorilor de mediu.

Deșeurile reciclabile sunt depozitate de cele mai multe ori împreună cu cele nereciclabile, fiind amestecate și contaminate din punct de vedere chimic și biologic, iar recuperarea lor este dificilă.

Impactul datorat depozitelor existente sunt rezumate în următoarele aspecte: unele depozite existente sunt amplasate în vecinătatea zonelor riverane și/sau lângă resursele de apă de suprafață; nu sunt amenajate corespunzător pentru protecția mediului, conducând la poluarea solului și apelor subterane din zona.

În următorii 1-5 ani, conform angajamentelor asumate de România în urma încheierii negocierilor la Capitolul 22-Protecția Mediului și a ratificării Tratatului de aderare de către Parlamentul României trebuie să fie finalizată acțiunea de sistare și reabilitare a fiecărui amplasament pe care se depozitează zgurile provenite din această activitate industrială urmând să fie parcurse următoarele etape:

- Sistarea depozitării;
- Realizarea unui studiu privind modul de valorificare a deșeurilor depozitate, după caz, și stabilirea soluției tehnice privind punerea în siguranță și reabilitarea haldei de zguri;
- Valorificarea materialelor depozitate în industria cimentului și în realizarea de infrastructuri auto (autostrăzi, drumuri) și amenajări portuare;
- Închiderea depozitului și monitorizarea post-închidere conform cu prevederile Directivei 1999/31/CE.

În România s-au întreprins acțiuni de valorificare a zgurilor de furnale și oțelării în perioada anilor 1975 –2001. Astfel, pentru zgura de furnal la S.C. MITTAL STEEL S.A. Galați a fost realizată o stație de granulare ce procesează în jur de 50% din zgura brută, transformând-o în zgură granulată, folosită ulterior ca materie primă în industria cimentului și ca material alternativ (agregat) utilizat în realizarea infrastructurilor de cai rutiere auto (autostrăzi , drumuri) și la amenajări portuare.

Capacitatea de procesare a uzinei de procesare a zgurilor este de 1.300.000 tone/an zguri granulate. Deși tehnic se poate crește cantitatea de zgură granulată, totuși piața românească nu a absorbit nici cantitatea de zgura granulată produsă în prezent. Ca atare, în fiecare an se depozitează pe haldă cantități importante de zgură de furnal, între 1-2 milioane tone, în funcție de nivelul producției de oțel.

În același timp co-procesarea (pre-tratarea și co-incinerarea) deșeurilor în fabrica de ciment se bucură de toate avantajele oferite de condițiile tehnologice deja existente în procesul de fabricare a cimentului.

Adăugând la acestea recuperarea totală a valorii calorifice a deșeurilor, lipsa generării altor materii secundare (zguri, cenuri) care să necesite depozitare ulterioară, putem afirma că această metodă reprezintă o soluție ideală pentru rezolvarea problemei deșeurilor, în condiții de deplină siguranță atât pentru mediul înconjurător cât și pentru calitatea produsului nostru finit (cimentul).

Co-procesarea deșeurilor în fabricile de ciment se dovedește a fi o activitate de tip **“castig–castig” (win-win)** pentru toți factorii implicați.

Pentru generatorii de deșeurii, ea oferă:

- Garanția unei eliminări totale, relativ ieftine, în condiții de deplină siguranță pentru mediul înconjurător;
- Închiderea ciclului de viață al produselor;
- Evitarea problemelor de mediu și penalizărilor aferente.

Pentru producătorii de ciment, ea asigură:

- Substituirea parțială a combustibililor și materiilor prime tradiționale;
- Implicarea activă în protecția mediului în calitate de Depoluator și ofertant de servicii de mediu.

Cele mai mari beneficii le are însă societatea și **mediul înconjurător**, metoda având ca rezultat :

- Conservarea resurselor naturale: carbune, pacura, gaz, gips, calcar, argila, etc. ;
- Reducerea indirecta a emisiilor de gaze, care s-ar genera in cazul in care deseurile vor fi tratate prin depozitare sau incinerare in incineratoare amenajate special;
- Diminuarea riscurilor de mediu (depozitari necontrolate, poluarea solurilor, apelor, etc.);
- Evitarea supraaglomerarii depozitelor controlate (halde).

Cresterea constanta a cantitatii de deseuri este una din cele mai dificile probleme cu care se confrunta tarile Uniunii Europene. Mare parte din deseurile generate, sunt fie arse in incineratoare, fie depozitate in gropi de gunoi (67%). Trebuie facute eforturi speciale pentru cresterea reciclarii si diminuarea producerii de deseuri. In cadrul UE se urmareste reducerea cantitatii de deseuri destinate „depozitarii finale” (cele care nu mai pot suporta nici un proces de reciclare sau transformare) cu 20% din 2000 pana in 2010 si cu 50% pana in 2050.

Politica de management al deseurilor in Europa a facut parte intotdeauna dintr-o politica de mediu extinsa. Politica Comunitatii pentru managementul deseurilor implica trei strategii complementare:

- Eliminarea deseurilor la sursa** prin imbunatatirea proiectarii produsului;
- Incurajarea **reciclarii si refolosirii** deseurilor;
- Depozitarea separata** a deseurilor periculoase de cele nepericuloase si cele inerte.

In tarile membre ale Uniunii Europene, in conformitate cu prevederile Directivei 96/61/CE privind prevenirea si controlul integrat al poluarii si tinand cont si de recomandările Ghidului de referinta privind cele mai bune tehnici disponibile pentru industria fontei si otelului, majoritatea cantitatii de zgura provenita din acest sector este valorificata in diferite domenii, cu precadere in constructia de cai rutiere auto.

Modul de valorificare a zgurii provenite din industria metalurgiei feroase la nivel de State Membre este pus in evidenta de urmatoarele date statistice:

- 4,7% refolosite in uzina producatoare;
- 23,1% pentru uz extern;
- 10,8 % vanduta in alta parte;

- 61,4% in depozite.

Rata de reutilizare variaza in diferitele State Membre, in functie de cerintele legale, disponibilitatea taxelor, situatiei pietei, costurilor si posibilitatilor de re folosire a zgurilor prelucrate.

România, in conformitate cu angajamentele asumate prin Tratatul de aderare trebuie sa se conformeze politicii si cerintelor acquis-ului comunitar de mediu si in acest domeniu. Ca urmare Statul trebuie sa creeze cadrul legislativ economico-financiar necesare sprijinirii industriei metalurgiei in valorificarea deseurilor de zgura provenite din acest sector si sa incurajeze prin el utilizarea lor in locul resurselor naturale pentru a respecta principiul dezvoltarii durabile.

In scopul stimulării si creării cadrului legislativ necesar utilizării zgurilor rezultate din activitatea metalurgică neferoasă si pentru a proteja mediul in întregul sau a fost elaborat prezentul proiect de Lege privind reglementarea utilizării zgurilor provenite din industria metalurgiei feroase.

Principalele prevederi ale proiectului de lege cuprind:

- stabilirea responsabilitatilor si obligatiilor titularului de activitate conform principiului “poluatorul plateste” privind costurile necesare eliminării deseurilor de zgura;
- stabilirea responsabilitatilor si obligatiilor proiectantului de a utiliza in solutiile de proiectare pentru caile de transport rutiere auto a acestui deșeu;
- stabilirea obligatiilor autoritatii publice centrale pentru protectia mediului si unitatilor sale aflate in subordine sau coordonare privind cuprinderea in actele de reglementare a obligatiilor ce revin titularului de activitate privind evidenta si eliminarea acestui deșeu;
- stabilirea obligatiilor ce le revin autoritatilor publice centrale din domeniul finantelor publice si din domeniul transporturilor, constructiilor si turismului si unitatilor aflate in subordine sau coordonare;
- stabilirea sanctiunilor contraventionale pentru neconformarea la prevederile prezentului proiect de lege si ce institutii sunt imputernicite pentru aplicarea acestora.

Fata de cele prezentate mai sus supunem spre analizare si adoptare Parlamentului prezentul proiect de Lege privind reglementarea utilizării zgurilor provenite din industria metalurgiei feroase.

DEPUTAT,
PETRU LIȚCIU⁶
